ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 28 (622) | Субота, 26 кастрычніка 1985 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

ГОСЦІ З ПНР

Калектывы Гомельскага кааператыўнага інстытута і Еленегурскага факультэта Вроцлаўскай эканамічнай Акадэміі імя Оскара Ланге з'яўляюцца пабрацімамі. На гэтым тыдні польскія сябры прыехалі да гамяльчан у госці. У сераду яны наведалі і наш універсітэт. У састаў дэлегацыі ўваходзілі дэкан факультэта Данута Штраль, дацэнт, першы сакратар партыйнай арганізацыі факультэта Францішак Адамчык і выкладчыца рускай мовы, член праўлення Еленегурскага таварыства польска-савецкай дружбы Крысціна Серафін. Іх суправаджалі адказны сакратар Гомельскага абласнога аддзялення Беларускага таварыства дружбы і культурных сувязей з замежнымі краінамі Т. В. Сафронава і прарэктар па выхаваўчай рабоце ГКІ М. П. Дайнека.

На сустрэчы прарэктар універсітэта Л. Н. Сечка расказаў пра вядучую вышэйшую навучальную ўстанову Беларускага Палесся, перспектывах яе развіцця. Аб падрыхтоўцы спецыялістаў на эканамічным факультэце гаварыў яго дэкан прафесар У. Д. Арэшчанка.

Сябры атрымалі вычарпальныя адказы на зададзеныя пытанні, азнаёміліся з кафедрамі і лабараторыямі эканамічнага факультэта.

На памяць аб сустрэчы гасцям былі ўручаны сувеніры.

29 кастрычніка — Дзень нараджэння камсамола

КАМСАМОЛЬЦЫ І МОЛАДЗЬ! НЯСТОМНА АВАЛОДВАЙЦЕ ВЕДАМІ, КУЛЬТУРАЙ, ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫМ МАЙСТЭРСТВАМ. ПРЫМНАЖАЙЦЕ РЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ, БАЯВЫЯ І ПРАЦОЎНЫЯ ТРАДЫЦЫІ ПАРТЫІ І НАРОДА!

НЯХАЙ ЖЫВЕ ЛЕНІНСКІ КАМСАМОЛ — БАЯВЫ ПАМОЧНІК І НАДЗЕЙНЫ РЭЗЕРВ КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ АТЭСТАЦЫЯ

КРЫТЫЧНА, ПРЫНЦЫПОВА

20 кастрычніка на эканамічным факультэце праходзіла грамадска-палітычная атэстацыя па Ленінскаму заліку. Гэта мерапрыемства мае вялікае значэнне для ацэнкі грамадска-палітычнай, выхаваўчай і ідэалагічнай работы сярод студэнтаў.

Ленінскі залік стаў галоўнай формай індывідуальнай ацэнкі кожнага камсамольца.

Студэнты эканамічнага факультэта прыйшлі на залік з асабістымі комплекснымі планамі і давалі справаздачу перад атэстацыйнай камісіяй, таварышамі аб выкананні ўзятых абавязацельстваў.

Члены атэстацыйных камісій, а ў іх уваходзілі выкладчыкі, члены камітэта камсамола факультэта і прадстаўнікі камітэта ЛКСМБ ГДУ, з увагай слухалі кожнага студэнта.

У час грамадска-палітычнай атэстацыі абмяркоўваліся пытанні паляпшэння паспяховасці, сацыяльнай актыўнасці, умацавання дысцыпліны студэнтаў.

На жаль, нямала студэнтаў эканомфака не з'явіліся на Ленінскі залік, паставіўшы асабістыя інтарэсы вышэй грамадскіх. Так, у групе Т-23 (камсорг Г. Сергель) адсутнічала 9 камсамольцаў, у групе 0-21 (камсорг В. Гаўрыленка) — 5, у гр. Т-33 (камсорг С. Шалейка) — 6, у гр. 0-22 (камсорг Н. Прылілка) — 3. Персанальныя справы гэтых студэнтаў будуць разгледжаны на камсамольскіх сходах груп.

Атэстацыя паказала, што ў многіх акадэмічных групах дрэнна абстаяць справы з паспяховасцю. Напрыклад, па выніках летняй экзаменацыйнай сесіі ў групе 0-31 — шэсць нездавальняючых адзнак, у гр. 0-32 — 8, у гр. 0-21 толькі два чалавекі вучацца без троек, выдатнікаў няма наогул. Яшчэ на сённяшні дзень маюць запазычанасці па тых ці іншых дысцыплінах вучэбнай праграмы студэнты Геронiна (гр. 0-21), Дрозд (0-22), Бурава, Баравік, Бардукова, Варанкевіч, Гамзатава, Дземідовіч (0-31), Грамыка, Кавалёва, Кітаева, Прыходзька, Сучкова, Шаўцова, Ятчанка, Плюта (0-32), Каракошка (Т-21), Н. Яроменка і О. Яроменка (гр. 0-41). Усе гэтыя камсамольцы, а таксама Я. Быкоўскі, які паказаў вельмі слабую падрыхтаванасць па грамадска-палітычных пытаннях, не былі атэставаны.

На належным узроўні прайшла атэстацыя ў групах: Т-21, Т-31, Т-41, 0-42, Т-43.

Грамадска-палітычная атэстацыя камсамольцаў паказала, у якіх напрамках работы існуюць істотныя недапрацоўкі і недахопы. Так, у кожнай групе ёсць студэнты, якія не прымаюць удзел у грамадскім жыцці групы, факультэта, універсітэта. Задача камсоргаў — даць такому кожнаму студэнту канкрэтнае даручэнне і строга спытаць аб яго выкананні.

Не так, як належыць, ідуць на эканомфаку справы з фарміраваннем студэнцкіх будаўнічых атрадаў. Працэнт удзелу студэнтаў у СБА ў параўнанні з мінулымі гадамі прыкметна знізіўся, што сведчыць аб пасіўнасці камсамольцаў.

Галоўнае, на што трэба звярнуць увагу студэнтам эканамічнага факультэта,— гэта павышэнне паспяховасці, актывізацыя грамадскай актыўнасці кожнага юнака і дзяўчыны.

Ірына НЕШЫК,
студэнтка 4-га курса эканамічнага факультэта, старшыня прэс-цэнтра.

ПА АСНОВАХ ПРАПАГАНДЫ

Пачынаецца новы навучальны год у падраздзяленнях факультэта грамадскіх прафесій. Пазаўчора першыя заняткі адбыліся ў Школе маладога лектара. Перад яе слухачамі па тэме «Навуковыя асновы камуністычнай лекцыйнай прапаганды» выступіў дэкан ФГП па грамадскіх пачатках дацэнт кафедры палітэканоміі А. І. Канашэвіч.

Вынікі асенняга семестра

ЗРОБЛЕНА ШМАТ

Гэта ўжо даўняя традыцыя — аказанне студэнтамі дапамогі на ўборцы бульбы гаспадаркам вобласці. Не ў першы раз адпраўляліся студэнты матэматычнага факультэта на сельгасработы ў Петрыкаўскі раён. І гэтай восенню паехалі туды будучыя матэматыкі—у саўгас «Галубіцкі».

За час знаходжання студэнтаў у гаспадарцы зроблена вельмі шмат: убрана бульба з плошчы 109 га. За камбайнамі і КТН сабрана звыш 200 тон «другога хлеба», для здачы яго дзяржаве перабрана і затарана 126 тон.

Усе без выключэння камсамольцы старанна працавалі ў дзень ударнай працы —22 верасня. Заробленыя грошы пералічаны ў фонд АК ЛКСМБ.

Не толькі на бульбяных палетках паказалі сябе з лепшага боку студэнты. Разам з навучэнцамі ГПТВ-78 яны падрыхтавалі цікавы канцэрт, з якім выступілі перад жыхарамі вёскі Галубіца, аказалі дапамогу мясцовай школе ў афармленні памяшкання, падрыхтоўцы наглядных дапаможнікаў.

У вольны час шматлюдна было на спартыўнай пляцоўцы, дзе рабяты гулялі ў валейбол, баскетбол. Увесь перыяд студэнты знаходзіліся ў курсе ўсіх падзей, што адбываліся ў нашай краіне і за рубяжом. Іншы раз на полі ў час невялічких перапынкаў праводзіліся палітінфармацыі, абмяркоўваліся найбольш цікавыя матэрыялы перыядычнага друку.

За добрыя поспехі ў працы наш атрад «Маналіт» быў узнагароджаны граматамі Петрыкаўскага райкома ЛКСМБ, дырэкцыі саўгаса «Галубіцкі». Удастоены грамат райкома камсамола Л. Аўдашкова, В. Васкрасенскі, В. Кушнярова, А. Козыраў, Т. Рэзнік, Л. Шкуратава, грамат саўгаса — Н. Зубкова, А. Мануленка, Н. Лісковіч і інш.

Закончыўся наш асенні працоўны семестр. Але і цяпер на перапынках паміж заняткамі мы ўспамінаем нашы працоўныя будні і радуемся таму, што змаглі ўнесці свой пасільны ўклад у выкананне Харчовай праграмы.

К. БУТЫРЫНА,
камісар атрада «Маналіт», студэнтка матэматычнага факультэта.

У імя міру і бяспекі

Выйшаў у свет зборнік «Візіт Генеральнага сакратара ЦК КПСС М. С. Гарбачова ў Францыю». Ён змяшчае выступленне М. С. Гарбачова па французскім тэлебачанні, дакументы і матэрыялы аб яго візіце ў Францыю 2—5 кастрычніка 1985 года.

Кніга выпушчана Выдавецтвам палітычнай літаратуры.

(ТАСС).

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў фізічнага факультэта і кафедры оптыкі горача віншуюць асістэнта ШОЛАХ Валянціну Рыгораўну з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

На ўстановачнай канферэнцыі

ПАТРАБАВАННЕ ДА ЎСІХ

У Гомелі адбылася ўстановачная канферэнцыя Беларускага рэспубліканскага добраахвотнага таварыства барацьбы за цвярозасць.

У дакладзе старшыні аргкамітэта, рэктара Гомельскага дзяржаўнага універсітэта, акадэміка АН БССР Б. В. Бокуця, выступленнях удзельнікаў канферэнцыі дакладна прагучала думка: перад намі пастаўлена задача не наогул аб узмацненні барацьбы з п'янствам і алкагалізмам, а аб пазбаўленні ад гэтага сацыяльна небяспечнага зла. Таму неабходна мабілізаваць усе намаганні на выкараненне п'янства, пачаць усенародны паход за цвярозасць, за здаровы быт.

Актыўна ўключыліся ў барацьбу супраць п'янства на вытворчасці і па месцы пражывання насельніцтва прафсаюзныя арганізацыі. Так, прафсаюзнымі камітэтамі вобласці за сёлетнія чэрвень—верасень, гэта значыць, з моманту ўступлення ў сілу Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, прыцягнута да адказнасці звыш 18,5 тысячы чалавек, у тым ліку к 147 з іх прыменена крайняя мера ўздзеяння — выключэнне з членаў прафсаюза.

Развіваецца масавы рух «Працоўнай дысцыпліне — гарантыю калектыву». Усё больш шырокае распаўсюджанне атрымлівае пачын «У прафсаюзнай групе — ніводнага парушальніка працоўнай дысцыпліны і грамадскага парадку».

Праводзіцца работа па стварэнню клубаў барацьбы за цвярозасць. Іх ужо створана пятнаццаць.

Разам з камітэтамі камсамола членам таварыства прадстаіць шырокім фронтам разгарнуць антыалкагольную прапаганду сярод моладзі. Даўно вядуць актыўны пошук новых форм работы камітэты камсамола Светлагорска, Нароўлі, Чачэрска. Ініцыятарамі правядзення безалкагольных вяселляў у нас у вобласці сталі студэнты. Адкрыццё безалкагольных кафэ і бараў па вартасці ацаніла моладзь.

Нельга пакінуць без увагі і маладзёжныя інтэрнаты вобласці, у якіх жывуць зараз звыш 50 тысяч чалавек. Добра прадуманы, цікавы адпачынак у немалой ступені садзейнічае цвярозаму, здароваму быту пражываючых. Дапамога актывістаў таварыства барацьбы за цвярозасць тут таксама неабходна.

Ажыццяўляючы на практыцы рэалізацыю распрацаваных партыяй і ўрадам мер, прафсаюзныя камітэты, саветы добраахвотных фізкультурна-спартыўных таварыстваў сумесна з гаспадарчымі органамі, камітэтамі камсамола і іншымі грамадскімі арганізацыямі вобласці правялі пэўную работу па прыцягненню новых кантынгентаў працоўных і моладзі да рэгулярных заняткаў фізічнай культурай і спортам.

Але, нягледзячы на прымаемыя меры, частка ўстаноў культуры і спартыўных збудаванняў па-ранейшаму не працуюць з поўнай нагрузкай, нярэдка выкарыстоўваюцца не па прызначэнню. Дапамагчы ім у арганізацыі змястоўнага адпачынку працоўных — адна з першачарговых задач таварыства.

Удзельнікі канферэнцыі звярнуліся да ўсіх прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў вобласці, ветэранаў партыі і працы, кадравых і маладых рабочых, калгаснікаў, служачых, пенсіянераў і хатніх гаспадынь, студэнтаў, навучэнцаў і школьнікаў — яшчэ з большай адказнасцю ўключыцца ва ўсенародную барацьбу за зацвярджэнне цвярозага ладу жыцця, аб'яднаць намаганні за поўнае і канчатковае выкараненне п'янства і алкагалізму.

Установачная канферэнцыя выбрала абласны савет і рэвізійную камісію.

• • •

На прайшоўшым першым пасяджэнні абласнога савета Беларускага добраахвотнага таварыства барацьбы за цвярозасць выбрана праўленне абласнога савета. Яго старшынёй выбраны рэктар Гомельскага дзяржаўнага універсітэта, акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць.

Т. САКАЛОВА.

З АГУЛЬНАУНІВЕРСІТЭЦКАГА СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНАГА ПАРТЫЙНАГА СХОДУ

КАМУНІСТЫ! БУДЗЬЦЕ Ў АВАНГАРДЗЕ УСЕНАРОДНАГА РУХУ ЗА ПАСКАРЭННЕ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ КРАІНЫ!
(З Заклікаў ЦК КПСС)

АКТЫЎНАСЦЬ, ТВОРЧАСЦЬ—

СА СПРАВАЗДАЧНАГА ДАКЛАДА ПАРТЫЙНАГА КАМІТЭТА

Як паведамлялася ўжо ў нашай газеце, 17-га кастрычніка адбыўся агульнауніверсітэцкі справаздачна-выбарны партыйны сход. З дакладам па справаздачы парткома выступіў яго сакратар **М. І. Старавойтаў**. Важнай асаблівасцю цяперашняй справаздачна-выбарнай кампаніі, адзначыў ён, з'яўляецца тое, што яна праходзіць ў перыяд перабудовы форм і метадаў партыйнага кіраўніцтва эканомікай і ўсёй гаспадарчай, партыйна-палітычнай работы.

Спачатку дакладчык спыніўся на пытанні росту навуковага патэнцыялу універсітэта. За перыяд з 1974 па 1985 год на выкладчыцкую работу, ў навукова-даследчы сектар, лабараторыі і аддзелы было пакінута 313 выпускнікоў ГДУ. Многія з іх закончылі аспірантуру. Больш 90 чалавек паспяхова абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Забяспечваецца выкананне пяцігадовага плана па падрыхтоўцы кандыдатаў навук. З 61 запланаванай кандыдацкай дысертацыі ўжо абаронена 60 і дзве знаходзяцца ў Саветах па абароне. Разам з тым адзначана, што горш абстаяць справы з падрыхтоўкай і абаронай доктарскіх дысертацый.

Ва універсітэце дасягнута і захоўваецца добрая пераемнасць паміж маладымі і вопытнымі педагагічнымі кадрамі. Аднак на геалагічным (дэкан А. П. Пінчук, сакратар партбюро Ж. А. Герасімава) і біялагічным (дэкан С. Ф. Алешка, сакратар партбюро В. А. Хількевіч) факультэтах сярэдні ўзрост выкладчыкаў дасягнуў 50 гадоў. Дэканаты і партыйныя бюро названых факультэтаў у бягучай пяцігодцы неапраўдана не вядуць мэтанакіраванай работы па падрыхтоўцы рэзерву кадраў з ліку сваіх выпускнікоў. Між тым, на папярэднім справаздачна-выбарным партыйным сходзе, напрыклад, дэкану і партбюро біялагічнага факультэта ўказвалася на неабходнасць амаладжэння выкладчыцкага саставу. Пра гэта неабходна думаць і загадчыкам кафедр гісторыі КПСС, педагогікі і псіхалогіі, філасофіі, грамадзянскай абароны і медпадрыхтоўкі.

Дакладчык зазначыў, што нягледзячы на значныя поспехі ў падрыхтоўцы кандыдатаў навук, патрабуе істотнага паляпшэння падрыхтоўка навукова-педагагічных кадраў праз аспірантуру. За 1983—1985 г.г. яе закончыла 58 чалавек. Але з іх толькі двое ў тэрмін абаранілі дысертацыі і 24 выпускнікі прадставілі іх да абароны.

Адначасова з падборам і падрыхтоўкай кадраў партком і партыйныя бюро ўдзялілі шмат увагі павышэнню іх ідэйна-палітычнага і прафесіянальнага ўзроўню. За апошнія пяць гадоў звыш 150 чалавек закончылі універсітэт марксізма-ленінізма АК КПБ.

Неад'емнай часткай работы па ўдасканальванню ідэйнай загартоўкі выкладчыкаў і супрацоўнікаў сталі філасофскія (метадалагічныя) семінары. Цясней увязваецца цяпер партыйная адукацыя, палітычная і эканамічная вучоба з жыццём і задачамі партыйнай арганізацыі і ўсяго калектыву. Вопыт і практыка партыйнай вучобы ва універсітэце адобраны Цэнтральным РК КПБ.

У СПРАВАЗДАЧНЫ перыяд паспяхова ажыццяўляліся планы павышэння навукова-тэарэтычнага ўзроўню і прафесіянальнага майстэрства выкладчыкаў і навуковых супрацоўнікаў. Яны праходзілі перападрыхтоўку, вучэбную і навуковую стажыроўку ў Маскоўскім, Ленінградскім, Беларускім, Кіеўскім універсітэтах, іншых вядучых ВНУ, у НДІ саюзнай і рэспубліканскай акадэмій, а таксама ў радзе сацыялістычных краін. Гэта дазваляе шырока выкарыстоўваць перадавы педагагічны і навуковы вопыт.

У цяперашні час, гаварылася ў дакладзе, ва універсітэце ажыццяўляецца шэраг мерапрыемстваў для арганізацыі павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў і супрацоўнікаў па вывучэнню вылічальнай тэхнікі ў адпаведнасці з пастановай ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР. Улічваючы тое, што гэтыя пытанні маюць вельмі важнае значэнне для ажыццяўлення рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы, партком павінен узяць пад асаблівы кантроль выкананне распрацаваных мерапрыемстваў.

Далей дакладчык гаварыў аб якасці падрыхтоўкі маладых спецыялістаў у ГДУ. За гэту пяцігодку, у прыватнасці, вышэйшую адукацыю ва універсітэце атрымалі 6.123 чалавекі, у тым ліку па дзённай форме навучання — 3.458. З ліку выпускнікоў дзённага аддзялення 83—85% абараняюць дыпломныя работы на «выдатна» і «добра». Важным паказчыкам якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з'яўляюцца дыпломныя работы, якія маюць навуковае і практычнае значэнне. У апошнія два гады кожная трэцяя дыпломная работа рэкамендавана ДЭК да ўкаранення або публікацыі. Аднак не ўсё, што рэкамендавана, знаходзіць рэальнае прымяненне ў народнай гаспадарцы, у вучэбным працэсе. Актаў укаранення дыпломных работ крайне мала. Таму СКБ, якое ўзначальвае А. Гаеў, неабходна ажыццяўляць кантроль і за вынікамі ўкаранення, сумесна з выпускаючымі кафедрамі трымаць сувязь з вытворчасцю.

Партыйнай арганізацыяй, рэктаратам і факультэтамі, кафедрай педагогікі і псіхалогіі вядзецца вялікая работа па рэалізацыі рашэнняў красавіцкага (1984 г.) Пленума ЦК КПСС і «Асноўных напрамкаў рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы». Парткомам і Саветам універсітэта распрацаваны і ажыццяўляецца комплексны план мерапрыемстваў па ўмацаванню сувязей са школамі, ПТВ горада і вобласці, органамі народнай адукацыі. ГДУ прымае дзейсны ўдзел у рабоце Гомельскага інстытута ўдасканальвання настаўнікаў, з якім заключаны дагавор аб творчым супрацоўніцтве.

З мэтай павышэння якасці падрыхтоўкі будучых настаўнікаў ва універсітэце пачаўся працэс абнаўлення зместу адукацыі: за кошт вучэбных гадзін спецыялізацый уведзены шэраг дадатковых курсаў па педагогіцы і псіхалогіі, а з гэтага навучальнага года — педагагічная практыка з першага курса.

Дакладчык яшчэ раз падкрэсліў, што галоўны паказчык вышэйшай школы—якасць падрыхтоўкі спецыялістаў. Але ці ўсё робіцца ва універсітэце для таго, каб паказчык гэты быў яшчэ больш важкі? Каб аддача выкладчыцкай працы была эфектыўнай, сёння неабходны грунтоўны аналіз усіх прычын нізкай паспяховасці некаторых студэнтаў. На жаль, такога аналізу няма. Ёсць простая канстатацыя фактаў. Навукова-метадычнаму савету, вучэбнаму аддзелу, камісіі парткома па кантролю адміністрацыі за якасцю вучэбна-метадычнай работы неабходна зрабіць адпаведныя вывады, распрацаваць рэкамендацыі як па рабоце выкладчыкаў, так і студэнтаў.

СУЧАСНЫЯ патрабаванні да вышэйшай школы дыктуюць неабходнасць яе ўдасканальвання па ўсіх напрамках дзейнасці. Што датычыць якасці падрыхтоўкі будучых спецыялістаў, то тут ужо намеціліся нават супярэчлівыя моманты, ухіленне якіх патрабуе ўвядзення новых нарматыўных дакументаў. ВНУ ўсе часцей сутыкаюцца з праблемай — нежаданнем некаторай часткі студэнтаў добрасумленна вучыцца.

Акрамя вучэбна-выхаваўчай работы са студэнтамі, прафесарска-выкладчыцкі састаў і супрацоўнікі выконваюць значны аб'ём навуковых работ у рамках дзяржбюджэтных і гаспдагаворных тэм. Тут дасягнуты пэўныя вынікі. За 1981—1984 г. г. і 9 месяцаў бягучага года ўкаранёна ў вытворчасць 137 распрацовак з агульным эканамічным эфектам 11,4 мільёна рублёў. Па ўдзельнай вазе ў важнейшай тэматыцы (82,4%) універсітэт знаходзіцца ў ліку перадавых ВНУ рэспублікі.

Зазначана, што універсітэт ўдзельнічае ў выкананні 27 комплексных праграм, устанавіў трывалыя, доўгатэрміновыя сувязі з вытворчасцю, акадэмічнай галіновай навукай. Аднак навуковы патэнцыял ГДУ выкарыстоўваецца яшчэ не ў поўную сілу. Каб увесці ў дзеянне рэзервы развіцця універсітэцкай навукі, гаварылася ў дакладзе, эфектыўна ўключыцца ў вырашэнне задач XII пяцігодкі, неабходна дадатковая ўсебаковая прапрацоўка і аналіз усіх пытанняў і праблем. Універсітэт у аснове сваёй — навучальная ўстанова, але базай вучэбнага працэсу тут можа служыць толькі навуковая работа ўсяго калектыву ад студэнта да прафесара.

Будучыя спецыялісты павінны навучыцца парадку і дысцыпліне ў ВНУ. Таму ў дакладзе падкрэслівалася, што ўмацаванне працоўнай і выканаўчай дысцыпліны трэба лічыць састаўной часткай усёй палітыка-выхаваўчай работы ва універсітэце. На аздараўленне маральнага клімату ў грамадстве, працоўных калектывах і сем'ях, на павышэнне дысцыпліны і арганізаванасці, прадукцыйнасці працы накіраваны меры па барацьбе з п'янствам і алкага-

Гаварылі камуністы

У АГУЛЬНУЮ СПРАВУ— УКЛАД КОЖНАГА

З вялікай увагай на агульнауніверсітэцкім справаздачна-выбарным партыйным сходзе было выслухана выступленне першага сакратара Гомельскага абкома КПБ А. С. Камая.

Фота У. Чысціка.

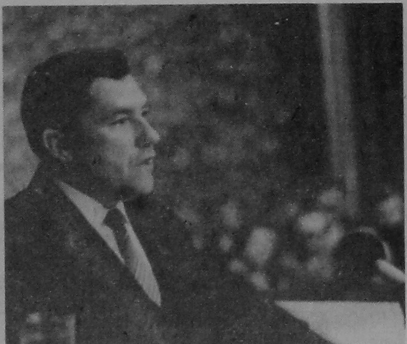

Камуністы універсітэта прынялі актыўны ўдзел у абмеркаванні справаздачнага даклада парткома. Першым выступіў сакратар партбюро біялагічнага факультэта **В. А. Хількевіч**. На агульнауніверсітэцкім партыйным сходзе 25 мая 1985 года, сказаў ён, абмяркоўвалася пытанне «Аб рабоце партыйнага бюро і дэканата біялагічнага факультэта па ўдасканальванню вучэбна-выхаваўчага працэсу і павышэнні эфектыўнасці навуковых даследаванняў». Адным з паказчыкаў, за які крытыкавалі нас, была нізкая эфектыўнасць навуковых даследаванняў пры наяўнасці на факультэце высокага навуковага патэнцыялу — 2 доктары і 23 кандыдаты навук. Партыйная арганізацыя, увесь калектыў біяфака прыкладаюць намаганні для ўхілення меўшых месца недахопаў. Гэта асабліва важна цяпер, калі наша Радзіма ўступае ў новы этап паскоранага сацыяльна-эканамічнага развіцця.

В. А. Хількевіч расказаў аб праводзімых супрацоўнікамі факультэта даследаваннях, якія могуць стаць важным укладам у ажыццяўленне Харчовай праграмы СССР. Разам з тым ён указаў на неабходнасць аказання дапамогі з боку вышэйстаячых партыйных і гаспадарчых органаў для своечасовага ўкаранення ў практыку атрыманых вынікаў завершаных навуковых распрацовак.

Намеснік сакратара парткома па ідэалагічнай рабоце Г. Д. **Ветлугаеў** сваё выступленне прысвяціў пытанню марксісцка-ленінскай палітычнай асветы ў калектыве універсітэта. У гэтай справе накоплены станоўчы вопыт. Аднак яго патрэбна абагачаць, узмацніць дысцыпліну ў сістэме партыйнай вучобы.

Важным звяном у паляпшэнні ідэйна-выхаваўчай работы з'яўляецца факультэт грамадскіх прафесій. На жаль, у апошні час да яго работы аслаблена ўвага з боку як камітэта камсамола, так і парткома. Аб ухіленні гэтага прабелу, павышэнні рэзультатыўнасці ўсёй ідэалагічнай работы гаварыў на сходзе прамоўца.

Прарэктар па АГР У. А. **Шаўчэнка** ў сваім выступленні гаварыў аб стане матэрыяльна-тэхнічнай базы універсітэта і прымаемых мерах па яе паляпшэнню. Увагу камуністаў ён звярнуў на неабходнасць барацьбы, асабліва ў студэнцкім асяроддзі, за больш беражлівыя адносіны да дзяржаўнай маёмасці.

Ужо распрацавана і перададзена будаўнікам дакументацыя на ўзвядзенне вучэбна-лабараторнага корпуса фізічнага факультэта, каштарысны кошт якога складае 2.950 тысяч рублёў. У «Гомельграмадзяпраекце» распрацоўваецца праект на будаўніцтва сейсмастанцыі ва ўрочышчы «Старыя Чонкі». Яно будзе ажыццяўляцца сумесна з АН БССР.

Праблему рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы падрабязна асвяціў член парткома, загадчык кафедры педагогі і псіхалогіі прафесар **І. Ф. Харламаў**. Ён гаварыў аб неабходнасці больш плённага ўдзелу вучоных універсітэта ў ажыццяўленні гэтай важнейшай усенароднай праграмы. Адначасова патрабуецца і ўсямернае павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў-настаўнікаў.

Ва універсітэце многае дасягнута ў развіцці навуковых даследаванняў. Аднак, як заўважыў загадчык НДС **М. І. Твардоўскі**, у нас у гэтай справе ёсць яшчэ вялікія нявыкарыстаныя рэзервы. Аб іх можна было меркаваць па прыведзеных лічбах і параўнаннях з вынікамі работы перадавых ВНУ рэспублікі. На думку М. І. Твардоўскага, важным сродкам выхавання больш высокага ўзроўню самаацэнкі атрыманых паказчы-

З АГУЛЬНАУНІВЕРСІТЭЦКАГА СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНАГА ПАРТЫЙНАГА СХОДУ

КРЫНІЦА ПОСПЕХАЎ

лізмам. Партком і рэктарат, дэканаты і партбюро, грамадскія арганізацыі праводзяць практычную работу па ажыццяўленню гэтых мер.

У СПРАВАЗДАЧНЫМ перыядзе ў полі зроку парткома пастаянна знаходзіліся грамадскія арганізацыі і фарміраванні. Ён імкнуўся мэтанакіравана кіраваць дзейнасцю прафсаюзных і камсамольскіх арганізацый, камітэта ДТСААФ, арганізацыі таварыства «Веды», Савета кафедр грамадскіх навук, ФГП, Савета куратараў, ДНД, дэканата па прафарыентацыі і рабоце са стажорамі і г. д. Усяго ва універсітэце цяпер налічваецца 50 грамадскіх арганізацый і фарміраванняў. Яны ўносяць пэўны ўклад у аказанне дапамогі парткому і рэктарату ў арганізацыі вучэбнай, навукова-даследчай, ідэйна-выхаваўчай работы.

Важную ролю ў выхаванні высокамастацкіх густаў, развіцці творчых уменняў і навыкаў, арганізацыі вольнага часу студэнтаў адыгрываюць аматарскія аб'яднанні — клубы па інтарэсах. Ва універсітэце іх налічваецца ўжо дзевяць. Студэнцкая творчасць атрымала высокую ацэнку. Так, студэнцкаму тэатру сёлета прысвоена ганаровае званне народнага.

Значная ўвага ў дакладзе была ўдзелена рабоце прафсаюзных арганізацый. Адзначана, што ў іх дзейнасці разам са станоўчым маюць месца і істотныя недахопы. Ва універсітэце, на факультэтах і ў іншых яго структурных падраздзяленнях нерэгулярна праводзяцца вытворчыя нарады, што не адпавядае патрабаванням Закона СССР «Аб працоўных калектывах і павышэнні іх ролі ў кіраванні прадпрыемствамі, установамі, арганізацыямі».

Партыйны камітэт і партбюро факультэтаў належным чынам ажыццяўляюць кіраўніцтва камсамолам. Гэтым самым на практыцы рэалізуецца пастанова ЦК КПСС «Аб далейшым паляпшэнні партыйнага кіраўніцтва камсамолам і павышэнні яго ролі ў камуністычным выхаванні моладзі».

Добрыя пачынанні, ініцыятывы знаходзілі і будуць знаходзіць падтрымку ў парткоме, партбюро, рэктараце і дэканатах. Разам з тым, у вырашэнні некаторых пытанняў камітэт камсамола і камсамольскія бюро павінны ўдзельнічаць больш актыўна. У прыватнасці, прынцыповай ацэнкі патрабуюць выпадкі пропуску студэнтамі заняткаў без уважлівых прычын, недысцыплінаванасці, парушэнняў правіл пражывання ў інтэрнатах і г. д.

Партыйны камітэт і рэктарат чакаюць канкрэтных, практычных рэкамендацый ад Савета куратараў, сацыялагічнай групы, Савета кафедр грамадскіх навук, нядаўна адкрытай ва універсітэце кафедры этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму ў павышэнні эфектыўнасці ўсёй выхаваўчай работы.

У СПРАВАЗДАЧНЫМ перыядзе партком працягваў удасканальваць сваю арганізацыйна-партыйную работу. Прымяніліся ўсе меры па выкананню крытычных заўваг і прапаноў камуністаў, выказаных на папярэднім справаздачна-выбарным партыйным сходзе.

Кантроль і праверка выканання, гаварыў далей дакладчык,— гэта аснова ўсёй работы. Аднак іншы раз шмат часу даводзіцца траціць на запаўненне разнастайных справаздач, даведак, выканання інструкцый, рэкамендацый і г. д. Неапраўдана прымаецца вялікая колькасць пастаноў і рашэнняў. Таму рэктарату і парткому неабходна дакладна вызначыць пералік форм і справаздач сапраўдных для работы, павесці барацьбу з паператворчасцю.

У справаздачны перыяд ажыццёўлена і апраўдала сябе перабудова структуры партыйнай арганізацыі. Пасля расфарміравання партарганізацыі ўпраўлення рэктар і прарэктары, сакратар парткома, старшыні прафкомаў, сакратар камітэта камсамола, кіраўнікі іншых падраздзяленняў пастаўлены на ўчот у партарганізацыі факультэтаў і АГЧ. Гэта дазволіла больш аператыўна і шырока даводзіць да камуністаў пастановы парткома, рашэнні рэктарата, Савета універсітэта, лепш рэагаваць на крытычныя заўвагі і прапановы.

Партыйныя бюро і партком праводзілі мэтанакіраваную работу па адбору ў партыю лепшых студэнтаў і выкладчыкаў, уключаных у рэзерв. За справаздачны перыяд рады партарганізацыі універсітэта папоўнілі 18 студэнтаў і 5 выкладчыкаў, трое з якіх ужо выбраны загадчыкамі кафедр.

СПРАВАЗДАЧЫ і выбары, сказаў у заключэнне даклада сакратар парткома, становяцца як бы калектыўным аглядам работы. Патрабаванні партыі сёння накіраваны на тое, каб весці яе па перабудове свядомасці, псіхалогіі, мыслення. І задача нашай партыйнай арганізацыі — зрабіць гэту перабудову як мага хутчэй. Выступаючы на сустрэчы ў ЦК КПСС з ветэранамі стаханаўскага руху, передавікамі і наватарамі вытворчасці Генеральны сакратар ЦК КПСС М. С. Гарбачоў сказаў: «...ідучы ленінскім курсам мы павінны былі зрабіць адказны гістарычны выбар,— і партыя яго зрабіла. Праз істотнае паскарэнне сацыяльна-эканамічнага прагрэсу —к дасягненню новага якаснага стану грамадства. І мы пойдзем гэтым шляхам, пойдзем няўхільна і паслядоўна. Цэнтр увагі цяпер павінен перамясціцца на практычную рэалізацыю вызначаных мер, на канкрэтныя справы, нялёгкую будзённую працу ўсіх без выключэння — няхай то рабочы, калгаснік, спецыяліст, вучоны, кіраўнік прадпрыемства ці галіны».

У такім ключы павінна весціся работа і ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце. Гэта дазволіць мабілізаваць калектыў на дастойную сустрэчу XXX з'езда КПБ і XXVII з'езда КПСС, творча працаваць над рашэннем задач у XII пяцігодцы.

ШЫРОКАЯ ПРАГРАМА ДЗЕЯННЯЎ

(З ПАСТАНОВЫ СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНАГА ПАРТЫЙНАГА СХОДУ).

Справаздачна-выбарны партыйны сход, які прызнаў работу парткома здавальняючай, прыняў разгорнутую пастанову. Ёй прадугледжана:

— Парткому, рэктарату, партыйным бюро і дэканатам, прафкомам, камітэту ЛКСМБ, усім кафедрам універсітэта, кіруючыся рашэннямі красавіцкага і кастрычніцкага Пленумаў ЦК КПСС (1985 г.) усю работу калектыву ГДУ накіраваць на дастойную сустрэчу XXVII з'езда КПСС і XXX з'езда КПБ, глыбокае і творчае вывучэнне і абмеркаванне новай рэдакцыі Праграмы КПСС, змяненняў у Статуце КПСС, Асноўных напрамкаў эканамічнага і сацыяльнага развіцця СССР на 1986—1990 г.г. і на перыяд да 2000 года.

— У святле патрабаванняў красавіцкага і кастрычніцкага Пленумаў ЦК КПСС (1985 г.) парткому, рэктарату, партыйным арганізацыям падраздзяленняў забяспечыць умацаванне партыйнай, вытворчай і выканаўчай дысцыпліны.

У мэтах павышэння персанальнай адказнасці камуністаў за даручаны ўчастак работы практыкаваць вывучэнне стылю і метадаў дзейнасці кіраўнікоў падраздзяленняў, сакратароў партбюро, партгрупоргаў.

Галоўную ўвагу ў вучэбнай і навукова-даследчай рабоце сканцэнтраваць на якаснай падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў, здольных працаваць у новых умовах. У гэтых мэтах парткому і партыйным бюро, галаўной групе і пастам народнага кантролю, прафкомам камітэту ЛКСМБ узяць пад пастаянны кантроль якаснае і творчае выкананне вучэбных планаў і паэтапнае правядзенне навуковых даследаванняў.

— Партыйнаму камітэту, рэктарату, прафкому павысіць патрабаванні да ўзроўню арганізацыі і якасці вучэбна-выхаваўчай, навуковай і грамадскай работы факультэтаў, кафедр, лабараторый і асобных навукова-педагагічных і інжынерна-тэхнічных работнікаў. З гэтай мэтай на працягу 1986 г. на аснове зацверджаных патрабаванняў распрацаваць і ўкараніць у практыку сістэму ацэнкі і аналізу ўсіх аспектаў дзейнасці падраздзяленняў і асобных работнікаў. Атрыманыя паказчыкі выкарыстоўваць пры падвядзенні вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва, для выбару форм маральнага і матэрыяльнага стымулявання, распрацоўкі практычных мер па пераадоленню недахопаў, пры атэстацыі супрацоўнікаў і вызначэнні іх акладаў.

— Улічваючы істотныя недахопы ў арганізацыі самастойнай вучэбнай работы студэнтаў, абавязаць вучэбны аддзел, партыйныя арганізацыі факультэтаў, кафедру педагогікі і псіхалогіі прааналізаваць і абагуліць дзейнасць кафедр па рашэнню данай праблемы і правесці ў лютым 1986 г. навукова-метадычную канферэнцыю выкладчыкаў на тэму: «Псіхолага-педагагічныя асновы актывізацыі вучэбнай работы студэнтаў».

— У мэтах павышэння адказнасці куратараў акадэмічных груп за якасць і дзейснасць праводзімай імі выхаваўчай работы абавязаць дэканаты і партыйныя бюро ўвесці ў практыку абмеркаванне ў кожным семестры справаздач старшых куратараў на партыйных сходах і пасяджэннях саветаў факультэтаў.

— Парткому, партыйным бюро факультэтаў прадоўжыць работу па ўдасканальванню сістэмы марксісцка-ленінскай адукацыі выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэтаў. Звярнуць асаблівую ўвагу на забеспячэнне змястоўна-творчага падыходу да выбару асноўных напрамкаў дзейнасці метадалагічных семінараў, к пабудове іх тэматыкі, на ўзмацненне ўзаемасувязі навукі і практыкі.

— У мэтах пастаяннай антыалкагольнай прапаганды, зацвярджэння цвярозага ладу жыцця, арганізацыі безалкагольнага адпачынку, павышэння эфектыўнасці грамадскага кантролю за захаваннем заканадаўства па пераадоленню п'янства і алкагалізму, парткому, рэктарату, прафкомам і камітэту ЛКСМБ, дэканатам, партбюро і прафбюро ў 1986 годзе стварыць ва універсітэце пярвічную арганізацыю Усесаюзнага добраахвотнага таварыства барацьбы за цвярозасць.

— Рэктарату і парткому ў пачатку XII пяцігодкі распрацаваць і зацвердзіць у вышэйстаячых дзяржаўных інстанцыях рэальны план па будаўніцтву і развіццю матэрыяльна-тэхнічнай базы універсітэта.

— Камітэту ЛКСМБ у снежні 1985 г. падвесці вынікі студэнцкага будаўнічага руху ў XI пяцігодцы і да сакавіка 1986 г. распрацаваць перспектыўны план на XII пяцігодку з улікам патрэб развіцця народнай гаспадаркі Гомельскай вобласці.

— Парткому, камітэту ЛКСМБ аказаць неабходную дапамогу савету факультэта грамадскіх прафесій з мэтай ажыўлення яго работы.

— Дэканату і партбюро факультэта фізічнага выхавання, кафедры фізічнага выхавання, спартклубу, кіруючыся пастановамі ЦК КПСС «Аб далейшым развіцці масавай фізічнай культуры і спорту ў краіне» і «Аб мерах па паляпшэнню выкарыстання клубных установ і спартыўных збудаванняў», максімальна выкарыстоўваць наяўныя спартыўныя збудаванні ў мэтах павышэння ўзроўню фізічнага выхавання.

— Партыйнаму камітэту больш увагі і клопатаў удзяляць свайму друкаванаму органу — шматтыражнай газеце «Гомельскі універсітэт».

Рэдакцыйнай калегіі газеты «Гомельскі універсітэт» і яе пазаштатным аддзелам на старонках газеты глыбей і шырэй асвятляць работу рэктарата, дэканатаў па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў, умацаванню дысцыпліны і выкананню функцыянальных абавязкаў работнікамі ГДУ, па павышэнню эфектыўнасці ідэйна-выхаваўчай і маcава-палітычнай дзейнасці універсітэцкіх грамадскіх арганізацый і фарміраванняў, ускрываць усе недахопы, якія перашкаджаюць якаснай падрыхтоўцы спецыялістаў, і дамагацца своечасовага рэагавання і прыняцця мер на крытычныя публікацыі.

У АГУЛЬНУЮ СПРАВУ — УКЛАД КОЖНАГА

каў з'яўляецца ўкараненне колькаснай сістэмы ацэнкі і аналізу ўсіх аспектаў дзейнасці падраздзяленняў і супрацоўнікаў.

Пра вынікі работы камсамольскай арганізацыі на партыйным сходзе паведаміў сакратар камітэта ЛКСМБ **В. А. Асіпенка.** Значны працоўны ўклад у XI пяцігодку ўнеслі студэнцкія будаўнічыя атрады. За гэты перыяд у патрыятычным руху ўдзельнічала 6 тысяч 147 юнакоў і дзяўчат. У розных галінах гаспадаркі імі асвоена капіталаўкладанняў амаль на 7 мільёнаў рублёў.

Камсамольскімі арганізацыямі універсітэта многае робіцца па ваенна-патрыятычнаму і інтэрнацыянальнаму выхаванню студэнцтва. Але разам з поспехамі ёсць і няўдачы. Правільнай прызнана прагучаўшая ў справаздачным дакладзе крытыка адносна недастатковай барацьбы з негатыўнымі з'явамі жыцця ў студэнцкім асяроддзі. На наш погляд, сказаў В. А. Асіпенка, ініцыятарамі сур'ёзнай размовы на гэту тэму ў калектывах груп абавязаны стаць камуністы, куратары. На такіх гутарках, дыспутах павінна ісці размова пра каштоўнасці сапраўдныя, а не надуманыя, аб абавязку, аб крытыцы спажывецкіх запатрабаванняў маладых людзей.

Пра дзейнасць галаўной групы і пастоў народнага кантролю расказаў член парткома, старшыня галаўной групы НК **У. Д. Арэшчанка.** Ён зазначыў, што праводзімыя праверкі павінны насіць больш глыбокі характар, народныя дазорныя абавязаны смялей унікаць ва ўсе сферы дзейнасці універсітэцкіх падраздзяленняў і не толькі выяўляць і ўхіляць недахопы, але і папярэджваць іх.

Аб павышэнні ролі партгрупы, як важнейшага звяна кожнай партыйнай арганізацыі, гаварыла на сходзе партгрупорг кафедры рускай літаратуры **В. А. Громава.**

На сучасным этапе камуністычнага будаўніцтва ўсё большае значэнне ў выхаванні і фізічнай загартоўцы маладога пакалення адыгрываюць фізічная культура і спорт. Як вядома, па гэтаму пытанню ў апошні час прыняты важныя пастановы партыі і ўрада. Аб іх ажыццяўленні ў калектыве універсітэта гаварыў загадчык кафедры фізвыхавання, намеснік старшыні прафкома **В. А. Каляда.** Ён звярнуў увагу на тое, што яшчэ не поўнасцю рэалізуюцца магчымасці па прыцягненню ўсёй студэнцкай моладзі, выкладчыкаў да актыўных заняткаў у спартыўных секцыях, групах здароўя. Да гэтага часу ва універсітэце застаецца слабай спартыўная база. Але, на жаль, нават тое, што ёсць, выкарыстоўваецца не ў поўнай меры.

Аб галоўным абавязку студэнта — паспяхова авалодваць абранай спецыяльнасцю, быць прыкладам у кожнай справе гаварыў з трыбуны партыйнага сходу пяцікурснік матэматычнага факультэта, член бюро ГК ЛКСМБ **В. А. Шведаў.** Нічым не апраўдана тое, адзначыў ён, што пэўную колькасць студэнтаў, якія дрэнна вучацца, а некаторыя і непрыстойна паводзяць сябе, пачынаючы з першага курса, «цягнуць» да дыплома. Ад такіх гора-спецыялістаў карысці будзе мала. Пазбаўляцца ад іх, калі ўжо не дапамагаюць ніякія меры ўздзеяння, трэба без прамаруджвання.

Як бы праграмным на новы перыяд работы прагучала на партыйным сходзе выступленне рэктара **Б. В. Бокуця.** Ён спыніўся на двух галоўных напрамках дзейнасці — падрыхтоўцы навукова-педагагічных кадраў і павышэнні ўзроўню падрыхтоўкі спецыялістаў у вышэйшай школе. Па яго словах, выклікае крайнюю трывогу падрыхтоўка доктарскіх дысертацый на матэматычным, эканамічным, гісторыка-філалагічным факультэтах і агульнауніверсітэцкіх кафедрах. Рэктар выказаў свае меркаванні па выпраўленню становішча. Разам з тым ён адзначыў, што існуючая цяпер сістэма падрыхтоўкі кадраў з вышэйшай адукацыяй не можа ў поўнай меры задаволіць патрэбы народнай гаспадаркі спецыялістамі, здольнымі перавесці яе на інтэнсіўны шлях развіцця. Таму неабходна шукаць новыя формы і метады, якія гарантавалі б неабходны поспех. У гэтым плане заслугоўвае ўвагі распрацаваная ў мінулым навучальным годзе Мінвузам РСФСР і ўжо рэалізуемая комплексная праграма мэтавай інтэнсіўнай падрыхтоўкі спецыялістаў. Гэты метад возьме ў свой арсенал і Гомельскі універсітэт.

Дэтэктыўна-таямнічая гісторыя

НА ПРАКТЫЦЫ

Падзеі ў гэтай гісторыі развіваліся хутка і імкліва. У самым канцы канферэнцыі, пасля заключнага слова дэкана, падзецца не было куды.

І мы паехалі...

Па метаду марфемнага аналізу, прыкметах і характэрных рысах, сам сабой знайшоўся перадапошні прыпынак тралейбуснага маршруту, дом у тры паверхі за перакапанай дарогай і тэхнічка цёця Дуся.

З паролем: «Ці ўсе Вашы дома?» мы нарэшце трапілі ўнутр засакрэчанага вучэбнага цэнтра. Дабраліся быццам удачна. Аднак першая радасць змянілася дэталёвым допытам.

Вынырнуўшы з-за вугла невядомы, прыкметна ніжэй сярэдняга росту, з даволі патрапаным дыпламатам, ва ўпор заявіў камусьці крайняму з нашых, а канкрэтней усім: «Што, здараўцы, рускай мовай захапляецеся?..» Як высветлілася потым, гэта была своеасаблівая «ветлівая» дапытліва-цікаўная форма знаёмства. Ацаніўшы ўсіх з галавы да пят, ушырыню і ўглыбіню, нам было выказана агульнае давер'е. Групу студэнтаў-практыкантаў прынялі як родную.

У знак прызнання кожнаму быў давераны аб'ект выхавання (на мове настаўнікаў называецца класам) з усімі выцякаючымі з гэтага давер'я паўнамоцтвамі.

Закасаўшы рукавы, пасланцы універсітэта прыняліся за справу. Мы разбіліся на шэсць адборачных груп.

Інтэрв'ю з месца далі дзве ўзроставыя групы. У старэйшай — выступаюць пераважна дзявятыя класы. Свой адказ яны пастараліся выкласці ў сачыненні на зададзеную тэму па п'есе А. Астроўскага «Навальніца», праўда, са своеасаблівай інтэрпрэтацыяй назвы. Увазе правяраючых былі прапанаваны наступныя варыяцыі: «Прамень сонца ў цёмным царстве», «Прамень свету ў царстве цемры». Затым эстафету прыняла сярэдняя ўзроставая група, якая аказалася куды больш эрудыраванай. Дзеці з восьмых класаў заняты сур'ёзнай праблемай. Яны ў дамашніх умовах умудраюцца выводзіць новыя варыянты агульнавядомых відаў складаназлучаных сказаў са злучнікавай і бяззлучнікавай сувяззю. Так, з апошніх дакладных крыніц, атрыманых асабіста нашымі «супрацоўнікамі» ад 15-гадовых школьнікаў, аб'ектыўна перад намі паўсталі наступныя прыклады індывідуальнай творчасці, так званая філасофская лірыка ў прозе:

— Лета прайшло, зіма не падыходзіць.
— Зіма прайшла, а лета не падыходзіць.
— Зіма прайшла, а лета ўсё прайсці не можа.
— Зіма і лета ўсё прайсці не могуць...

Вось такія пірагі...

Малодшая група школьнікаў занята дробным свавольствам. Мы ўсе з надзеяй чакалі ад яе многага... Як, зрэшты, і ад кожнага дня нашай практыкі, напоўненай чымсьці нязведаным, таямнічым, радасным і, безумоўна, вельмі цікавым.

Калектыўная творчасць практыкантаў-філолагаў ГДУ ў СШ № 38 г. Гомеля.

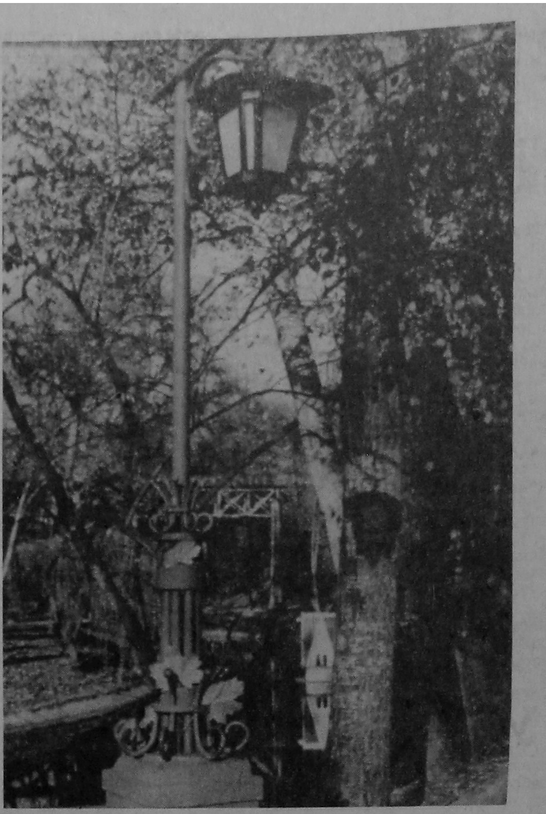

ВОСЕНЬ У ГОМЕЛЬСКІМ ПАРКУ. Фота У. Чысціка.

У СВЕЦЕ МУДРЫХ ДУМАК

Берегись всего того, что не одобряется твоей совестью.

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

Человек... лишь там чего-то добивается, где он сам верит в свои силы.

Л. ФЕЙЕРБАХ.

Сознание своего достоинства делает умного человека более скромным, но вместе с тем и более стойким.

Д. ЧЕСТЕРФИЛД.

Ненасытное честолюбие помрачает ум человека, и он не замечает грозящих ему опасностей.

ЭЗОП.

Признак истинного достоинства человека в том, что даже завистники его вынуждены хвалить его.

Ф. ЛАРОШФУКО.

Природа дала человеку в руки оружие — интеллектуальную и моральную силу, но он может пользоваться этим оружием и в обратную сторону; поэтому человек без нравственных устоев оказывается существом самым нечестивым и диким...

АРИСТОТЕЛЬ.

...у себя дома первый бокал обыкновенно пьют за здоровье; второй — ради удовольствия, третий — ради наглости, последний — ради безумия.

АНАХАРСИС.

Пьянство есть упражнение в безумии.

ПИФАГОР.

Пьянство — это добровольное сумасшествие.

СЕНЕКА.

...человек, выпивший лишнее, не хранит тайн и не исполняет обещаний.

М. СЕРВАНТЕС.

Цвярозасць — норма жыцця

ЗЛОСНЫ ВОРАГ

Аб рашучай барацьбе з п'янствам і алкагалізмам, якая цяпер вядзецца ў нашай краіне, агульнавядома. Аб гэтым пастаянна напамінаюць усе крыніцы масавай інфармацыі. І тыя, хто не адмаўляецца ад дрэннай прывычкі, прагна цягнецца да спіртнога, церпяць крах.

Алег Ганчароў быў студэнтам гр. Т-22 эканамічнага факультэта. Хлопец як хлопец, адслужыў у арміі, вучыся, набывай выбраную прафесію. Дык не, юнак не змог абысціся без тлумячага галаву напітку. Ужыў — і трапіў у медвыцвярэзнік.

Тое ж самае напаткала і яго аднакурсніка Вадзіма Філіпава.

Яшчэ не так даўно добрымі студэнтамі лічыліся Дзмітрый Грэкаў з гістарычнага і Аляксандр Грыбанаў з беларускага аддзялення гісторыка-філалагічнага факультэта. Але паступова іх пасняхаваць пачала падаць. Якраз у такой ступені, наколькі ўзрастала колькасць ужываемых алкагольных напіткаў. Кульмінацыяй стала трапленне першага ў медвыцвярэзнік і затрыманне другога за распіццём спіртнога ў грамадскім месцы.

Учынкі названых камсамольцаў атрымалі належную ацэнку. Усе яны выключаны з членаў ВЛКСМ. Камітэт камсамола ГДУ хадайнічаў перад рэктаратам аб іх выключэнні з універсітэта.

Не так даўно пазнаёміўся з паслугамі медвыцвярэзніка і другакурснік фізічнага факультэта Генадзь Брутаў. І яму абышлося гэта дорага: грашовых выдаткаў, строгай вымовы з занясеннем ва ўчотную картку па камсамольскай лініі і страты месца ва універсітэце. Хадайніцтва камітэта камсамола аб гэтым зроблена.

Як бачыце, «зялёны змій» не сябар, а злосны вораг студэнтаў. Асцерагайцеся яго!

В. ВАЛОДЗІН.

ЛЕКЦЫЯ ДЛЯ ПЕРШАКУРСНІКАЎ

22-га кастрычніка ў актавай зале універсітэта для першакурснікаў гісторыка-філалагічнага факультэта была прачытана лекцыя «Сацыяльна-медыцынскія вынікі п'янства і алкагалізму». З ёй выступіў урач-тэрапеўт паліклінікі № 6 Я. Л. Генсяроўскі.

СЁННЯ І ШТОДЗЁННА: КАМЕДЫЙНЫ ЦЫРК

Народны артыст РСФСР Андрэй Нікалаеў — лаўрэат многіх міжнародных і ўсесаюзных конкурсаў клоунаў — некалькі гадоў назад стварыў эксцэнтрычны цыркавы спектакль «Я працую клоунам». Ён — аўтар сцэнарыя, рэжысёр і выканаўца галоўнай ролі — аб'ядноўвае розножанравыя нумары адной думкай і сюжэтам, ідэяй і зместам.

У спектакль увайшлі нумары, у якіх ёсць агульнае — камізм. Так разам са спектаклем «Я працую клоунам» нарадзіўся ў нашай краіне адзіны ў сваім родзе камедыйны цырк. Смех і ёсць галоўны змест гэтага паказу. Аб'ядноўвае нумары ў адзінае цэлае вялікі майстар клаунады Андрэй Нікалаеў, абаяльны артыст, які ўмее ўсё. Ён азартна ўдзельнічае ва ўсіх нумарах, становіцца паўнапраўным партнёрам, як напрыклад, у «Музычным непаразуменні» з заслужанай артысткай РСФСР Е. Амвросьевай або ў «Цудзе ў калясцы» з жанглёрам О. Цуркан. Вельмі добрую ідэю ажыццявіў А. Нікалаеў у нумары «Акрабаты на батуце» пад кіраўніцтвам Уладзіміра. «Валь камедыянтаў» — так завецца гэты нумар з дакладна абазначанымі парадыйнымі персанажамі і унікальнымі эксцэнтрычнымі трукамі.

Арганічнымі для спектаклю з'яўляюцца нумары, дзе трукі аб'яднаны цудоўнай акцёрскай гульнёй выканаўцаў. Гэта, у першую чаргу, партэрны палёт «Кадрыля» пад кіраўніцтвам В. Шацина і «Каўбойскія страсці» пад кіраўніцтвам народнага артыста СА АССР М. Маміева. У «Кадрылі» усе артысты, і асабліва В. Шацін, свабодна і ўпэўнена адчуваюць сябе ў ігравых сітуацыях, якія лагічна пераходзяць у трукавыя камбінацыі.

«Каўбойскія страсці» — гэта дасціпная і па-майстэрску выкананая пародыя на заходнія кінабаевікі. Артысты з іроніяй і сарказмам паказваюць людзей, якім ужо ўсё роўна: хто і за што забіў. Ярка выкарыстана цыркавая буфанада: з павялічаным трагізмам нападаюць яны і абараняюцца, лежачы ўпоперак сядла і падаюць «як нежывыя» з каня.

У спектаклі «Я працую клоунам» усё так лагічна састыкавана, так імкліва развіваецца дзеянне, што цяжка размежаваць, дзе заканчваецца нумар і пачынаецца клоунская рэпрыза. Андрэй Нікалаеў так ярка і тактоўна ўваходзіць у нумары, што не проста выязджаць, ці была гэта пауза, каб выканаўцы адпачылі, ці з'яўленне клоуна так задумана, як састаўная частка сюжэта нумара. Яго выхады, уходы і самі нумары сталі адзінай тканінай спектакля. То ён крыху пракаціўся на манацыкле ў нумары «Эксцэнтрык на манацыкле» у выкананні Т. Плашчынскай, то пажангліраваў разам з О. Цуркан, то патанцаваў з ляльккай, то пайграў на піле — усе дзеянні А. Нікалаева выклікаюць усмешку.

А адзін з лепшых фрагментаў спектакля — у партэрным палёце «Кадрыля». Ён выдатна паказвае здзіўленне. Ён проста стаіць на манежы і са здзіўленнем глядзіць на гімнаста. Стаіць і глядзіць — больш нічога. А смех хваляй коціцца па цырку. А ён па-ранейшаму маўчыць, і быццам усё тое, што адбываецца, яго не датычыць. У гэтыя імгненні часта ўзнікаюць экспромты, гледачы заражаюць яго шчырасцю.

Шчырасць і здзіўленне — гэта таксама лейтматывы спектакля. Ад першага з'яўлення, калі А. Нікалаеў выходзіць у шэрым элегантным касцюме і на вачах у гледачоўператвараецца ў клоуна Андрушу ў сінім касцюмчыку і чырвоным берэце і дорыць гледачам цэлы мех смяшынак.

Для ўсіх нумароў сюжэт спектакля, работа А. Нікалаева сталі дадатковым імпульсам творчасці, дапамаглі адшукаць мноства арыгінальных знаходак.

У спектаклі шмат цікавых нумароў. Але ярчэй усіх застаецца ў памяці ён — той, хто «працуе клоунам» — народны артыст РСФСР Андрэй Нікалаеў.

24 кастрычніка ў Гомельскім цырку адбылася прэм'ера спектакля «Я працую клоунам». Радасць, здзіўленне, захапленне — усё гэта дорыць гледачам камедыйны цырк Андрэя Нікалаева.

Д. РАДЗІНСКІ,
рэжысёр Гомельскага дзяржцырка.

Інфармацыйны аддзел лабараторыі ТСН паведамляе

КІНО Ў ДАПАМОГУ ВЫКЛАДЧЫКУ

У Гомельскай абласной канторы кінапракату ёсць новыя вучэбныя фільмы:

«Прафесія XXI стагоддзя». 2 часткі, каляровы, 16 мм. (Фільм расказвае аб працы аператара аўтаматызаваных сістэм).

«Прэстыж» 1 ч., 35 мм. (Аб «непрэстыжнай» прафесіі настаўніка).

«Гэты моцны «слабы» пол». 2 ч., 16 мм, каляровы (Аб новых жаночых відах спорту).

«Твой лад жыцця». 1 ч., 16 мм. (Аб шкодзе курэння ў студэнцкім асяроддзі).

«Выліччэнне ў сучаснай навуцы і тэхніцы». 2 ч., 16 мм.

«Матэматычнае мадэліраванне», 2 ч., 16 мм.

«Эканомія ў вялікім і малым». 1 ч., 16 мм, каляровы.

«Эндагенныя працэсы рудаўтварэння», 3 ч., 16 мм, каляровы.

«Крышталі». 1 ч., 16 мм, каляровы.

«Крэмній у прыродзе». 2 ч., 16 мм.

Заяўкі падаваць у лабараторыю тэхнічных сродкаў навучання (1-ы вучэбны корпус, п. 1-10).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

А 22634

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, тэл. 57-16-52.